

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Rome I-Vo – Enkele krachtlijnen

Donderdag 21 oktober 2021

Inleidende beschouwingen

- Rome I-Vo nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst
- Omzetting in een communautair rechtsinstrument van EVO (Verdrag van Rome van 19 juni 1980)
- Complementariteit van rechtsinstrumenten: Rome I-Vo, Rome II-Vo en Brussel Ibis-Vo - *begrippenunificatie*
- Beperkte Belgische (gepubliceerde) rechtspraak

Toepassingsgebied

- **Temporeel:** spildatum 17 december 2009: ogenblik van de sluiting/totstandkoming van de overeenkomst/rechtsverhouding uit overeenkomst is determinerend
- Wat België betreft:
 - Overeenkomsten gesloten op of na 17 december 2009: Rome I-Vo
 - Overeenkomsten gesloten vanaf 1 april 1991 tot en met 16 december 2009: EVO
 - Overeenkomsten gesloten vanaf 1 januari 1988 tot 31 maart 1991: Wet 14 juli 1987 (= anticipatieve toepassing EVO)
 - Overeenkomsten gesloten voor 1 januari 1988: oud Belgisch verwijzingsrecht

Toepassingsgebied (2)

▪ Ruimtelijk:

- Alle EU-lidstaten zonder Denemarken. Bijzonderheden voor bepaalde speciale/bijzondere (overzeese) gebiedsdelen
- Noteer wel: art. 2 Rome I-Vo: universele werking van de verwijzingsregels
- Continuïteit tussen Rome I-Vo en EVO: zie art. 24.2 Rome I-Vo
- Quid Brexit?

Toepassingsgebied (3)

▪ Materieel:

- “Burgerlijke en handelszaken” (niet in fiscale zaken, douanezaken en administratiefrechtelijke zaken) – afstemming met Brussel I-Vo – *begrippenunificatie*
- “verbintenis uit overeenkomst” – autonome, Europese invulling
- Gevallen waarin uit het recht van verschillende landen moet worden gekozen – kan men interne overeenkomst internationaliseren?
- Uitzonderingen: o.a. staat en bevoegdheid van natuurlijke personen, huwelijksvermogensrecht, erfenissen, testamenten, overeenkomsten inzake arbitrage en tot aanwijzing van de bevoegde rechter, ...
- Zie echter ook art. 98, § 1 WIPR: uitgesloten contractuele verbintenissen worden beheerst door de Rome I-Vo.

Verhouding tot andere rechtsinstrumenten

- Specifieke verwijzingsregels van Gemeenschapsrecht primeren op Rome I-Vo (art. 23)
- Bestaande internationale verdragen met verwijzingsregels waarbij ook derde landen partij zijn primeren op Rome I-Vo (art. 25)

Verwijzingsregels

Rechtskeuze:

- er is rechtskeuzevrijheid (art. 3.1): uitdrukkelijk of impliciet/stilzwijgend – voor de vaststelling van een stilzwijgende rechtskeuze kan met verschillende factoren worden rekening gehouden: bv.: exclusieve forumkeuze, verwijzing door partijen naar specifieke wetgeving van een bepaald land, ...
 - Omzichtigheid/terughoudendheid geboden
- *Dépeçage* wordt aanvaard.
- Correcties op rechtskeuzevrijheid: dwingend (Gemeenschaps)recht: art. 3.3 en 3.4: internationaliseren van een interne overeenkomst kent limieten/beperkingen

Verwijzingsregels (2)

Objectieve aanknopng: art. 4

- Voor acht verschillende overeenkomsten wordt *lex contractus* rechtstreeks aangeduid (dit is anders dan onder EVO!): zie aldus o.a.:
 - Verkoop van roerende zaken: recht van gewone verblijfplaats van de verkoper;
 - Dienstverlening: recht van gewone verblijfplaats van de dienstverlener;
 - Zakelijk recht op onroerend goed of huur van onroerend goed: recht van de ligging;
 - Particuliere huur van niet meer dan zes maanden: recht van de gewone verblijfplaats van de verhuurder indien de huurder een natuurlijke persoon is en zijn gewone verblijfplaats heeft in hetzelfde land;
 - Franchiseovereenkomst: recht van de gewone verblijfplaats van de franchisenemer;
 - Distributieovereenkomst: recht van de gewone verblijfplaats van de distributeur.

Verwijzingsregels (3)

- Overige overeenkomsten dan de acht specifieke overeenkomsten waarbij de *lex contractus* rechtstreeks wordt aangeduid: art. 4.2: recht van het land van de gewone verblijfplaats van de partij die de kenmerkende prestatie moet verrichten.
- Afwijkingsmogelijkheid van art. 4.3 (*escape clause*)

Verwijzingsregels (4)

- Specifieke verwijzingsregels voor een aantal bijzondere overeenkomsten: *pro memorie*:
 - Vervoersovereenkomsten (goederen en passagiers): art. 5
 - Consumentenovereenkomsten: art. 6
 - Verzekeringsovereenkomsten: art. 7
 - Individuele arbeidsovereenkomsten: art. 8

Toepassingsgebied *lex contractus*

Art. 12:

- Uitlegging
- Nakoming
- Gevolgen van tekortkoming
- Wijzen van tenietgaan van verbintenissen + verjaring
- Gevolgen van nietigheid van de overeenkomst

Bepalingen van bijzonder dwingend recht

Art. 9: (vgl. art. 7 EVO) :

Toepassing van bepalingen van bijzonder dwingend recht van de rechter bij wie de zaak aanhangig is (art. 9.2) of van een derde land: waar de verbintenissen moeten worden nagekomen of zijn nagekomen (art. 9.3).

Art. 9.1 geeft omschrijving (naar het voorbeeld van het arrest Arblade): *“Bepalingen aan de inachtneming waarvan een land zoveel belang hecht voor de handhaving van zijn openbare belangen zoals zijn politieke, sociale of economische organisatie dat zij moeten worden toegepast op elk geval dat onder de werkingssfeer ervan valt, ongeacht welk recht overeenkomstig deze verordening overigens van toepassing is op de overeenkomst”*

Tot slot

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen: michael.traest@uantwerpen.be